

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

OAHPPROGRÁMMAPLÁNA

SÁMI MÁNÁIDGÁRDEOAHHPAHEADDJEOAHPPU

Sámi allaskuvlla dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 25.9.13, áššis 95/13. Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan ođastemiid 8.10.2014 čoahkkimis 12/14 áššis DOS 62-14. Rievdaduvvon Dutkan- ja oahppostivrras 28.06.2017, áššis 66/17, public 17/00312, ja maŋgel goahtejodiheaddji mearrádusnotáhta bokte 20.08.19, Public áššenr 19/00487-2, ja 22.01.21 Public áššenr. 21/00070-1.

1. Prográmma namma ja grádanamahus

Gráda namahus:

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu bachelor
Bachelor i samisk barnehagelærerutdanning
Saamelainen varhaiskasvatuksen opettajakoulutus kandidaatin tutkinto
Bachelor of Sami Early Childhood Teacher Education

Oahppoprográmma namahus:

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu
Samisk barnehagelærerutdanning
Saamelainen varhaiskasvatuksen opettajakoulutus
Sami Early Childhood Teacher Education

Oahppu lea 3 jagi ja addá 180 oahppočuoggá.

2. Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu oppalaččat

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu lea profeshuvdnaoahppu, mii gealbuda studeanta doaimmahit mánáidgárdeoahpaheaddjeprofešuvnna mánggabealat ja rievdi servodagas, otná ja boahhteáiggi odđaáigásaš mánáidgárddiin. Oahppu lea ovttáárvosaš dárogielat mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpuin. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jodiheapmi. Oahppu speadjalastá mánáidgárddi beaivválaš doaimmaid ja dan, mo mánáidgárddis barget oahppamiin, láddamiin, stoahkamiin, ovddasmorrašiin ja buot beallásaš ahtanuššamiin. Oahpus leat čieža máhttoviidodaga, okta čiekŋudeapmi ja bachelorbargu, maid studeantta čadaha golmma jagis. Máhttoviidodagain oktan didaktihkalaš fáttáiguin ja pedagogalaš teoriijain studeanttat besset bagadallanvehkiin geahččaladdat mánáidgárdeoahpaheaddjebarggu bargohárjehallamiin hárjehallanbáikkiin.

3. Sisabeassangáibádusat

Oppalaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii ja sámegeilmáhttu. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkangelbbolašvuolta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuolta.

Sámegeiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegeiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladuttkus dahje lohkan sámegeiela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje odđáiigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegeieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegeiela gáibádusa sáhtta maid deavdit sámegeiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuohta man dási gelbbolašvuohta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

4. Oahpahusgeiella

Oahpahusgeiella leat davvisámegeiella, skandinávalaš geiella dahje engelasgeiella. Lohkanmearri lea sáme-, skandinávalaš- ja engelasgeilli, ja sulastahti girjjit sáhtta válljet maidái suomageilli.

5. Oahpu sisdoallu

Sámi mánáidgárdeoahpaheadjeoahppu lea huksejuvvon servodaga mánggabealatvuoda ja mánggagielat ja -kultuvrralaš perspektiivvain. Oahpu vuoddu leat sámi kultuvra ja sámeservodaga ja sámegeielaid dilat, historjá ja ovdáneapmi. Oahppu deattuha sámi, našunála ja riikkaidgaskasaš dutkan- ja ovdánahttinbargguid, mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheadjeprofesuvdnii vai bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheadjeoahpu vuodđun lea mánáidgárdeoahpaheadjebargu sámi mánáidgárddis. Oahpus leat guovddázis sámi mánát miehtá Sámi, sámi árbevirolaš máhttu ja luondduáddejummi ja sámi oahppanáddejumit ja bajásgeassin.

Mánát báikkálaš servodagas ja kultuvrralaš mánggabealatvuodas fátmastit variašuvnna ja mánggabealatvuoda sámi servodagas. Sámi mánáidgárdeoahpaheadji gelbbolašvuohta searvidahtta mánáid, geain leat iešguđetlágan kultuvrralaš, sosiálalaš ja gielalaš duogáš. Oahppu vuhtiváldá mánáidgárdeoahpaheadji ja mánáidgárddi profesuvdnarolla. Oahppu addá máhtu dasa, mo ovdánahttit mánáid juohkelágan ahtanuššama ja mánáid mánggabealat ovdáneami iešgudege dilálašvuodain.

Sámi árbevirolaš máhttu ja luondduáddejummi, sámi bajásgeassin ja oahppanáddejumit leat

vuolggasadjin, ja dat mo sáhttit mánáidgárddis daid sirdit odđa áigái. Ovttasbargu mánáiguin, mánáid váhnemiiguin, mánáid bearrašiiguin ja eallilan olbmuiguin lea dehálaš oassi oahpahusas. Bajásgeassin lea vuodđun mánáid birgemis ja birgehállamis. Sámi pedagogihkka heivehuvvo mánáidgárdeáigái ja -báikái heivvolaš vugiin nu, ahte báikkálaš máhttu šaddá mánáidgárdemáhttun. Oahppu deattuha mánggalágan oahpan- ja gulahallanvugiid, ovttasbarggu mánáiguin, mánáid ruovttuiguin ja eará ásahusaiguin, mat ovddasvástidit mánáid bajásšaddamis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu sisdoallu lea juhkkjuvvon sierra máhttoviidodagaide (gč. máhttoviidodaga plánaid), čiekŋudeapmái ja bachelorbargui. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jodiheapmi ja mánáidgárdi sierra profešuvdnan. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktiičadni fága, mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Juohke máhttoviidodat leat profešuvdnii ráhkkanahtti ja integrere relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didáktalaš máhtu, mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Eambo ja spesifihkkadieđut leat máhttoviidodagaid fágaplánain.

Lohkanmearri láidesta studeanttaid oahpásnuvvat sámi ja eará eamiálbmogiid dutkan- ja ovdánahttinbargguide, áigejuovdilis guorahallamiidda ja fágačállosiidda ja sámi árbevirolaš dieđuide. Maiddái njálmmálaš gáldut (omd. eallilan olbmot) leat ávkkálaččat dieđuid háhkamis. Lohkanmearri lea sámegilli dalle, go lea olahanmutter ja muđui skandinávagielaide ja sáhtta maid leat engelasgilli. Lohkanmearrit leat máhttoviidodaga plánain (geahča máhttoviidodaga plánaid).

Hárjehallan lea integrerejuvvon oassi juohke máhttoviidodagas. Hárjehallamat čadahuvvojit mánáidgárddis ja eará ásahusain. Oasálastimat konferánsas dahje oahppomátkkit sáhttet maid leat hárjehallama oassin. Hárjehallamiidda gullá maid daidda ráhkkaneapmi ja árvoštallan. Hárjehallan hárjehallanbáikkis lágiduvvo mánáidgárddiin iešguđet guovlluin ja riikkain Sámis, dihto sisdoaluin ja bargogáibádusaiguin (gč. hárjehallanplána).

6. Oahppanjoksosot

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu ollašuttimin kandidáhtta galgá leat olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid mat čilgejuvvojit máhtu ja diehtu, gálggaid ja oppalaš gelbbolašvuoda vuodul.

Máhttu ja diehtu:

Kandidáhtas lea

- viiddis máhttu profešuvdna- ja fágalaš gelbbolašvuodas

- viiddis máhttu sámi árbevirolaš máhtus ja dieđalaš máhtus iešguhtege fágasuorggi siskkobealde
- viiddis máhttu mánáid stoahkamis ja oahppanproseassain
- viiddis máhttu mánáid modernna mánnávuodas ja mánnákultuvrras
- viiddis máhttu mánáid iešguđetlágan bajásšaddaneavttuin, duogážis ja ovdáneamis servodagas, gos lea valljivuohta giela, sosiála diliid, oskkuid, eallinoainnuid ja kultuvrraid dáfus
- viiddis máhttu jođiheamis ja pedagogalaš barggu láchčimis stoahkan- ja oahppanarena mánggalágan bargovugiin ja sosiála, fysalaš, estehtalaš ja hábmejeaddji ovdáneamis ja álggahalli digitála, lohkan-, čállin- ja matematihkkagálggain
- viiddis máhttu ovttasbarggus ja gulahallamis mánáid, váhnemiid ja eará rávisolbmuid, skuvllaid, ruovttuid ja eará ásašusaid gaskka
- viiddis máhttu sáme giela ja eará gielaid ovdánahttimis, mánáid giellaovdáneamis, mánggagielatvuodas ja giellaaláskahttimis
- viiddis máhttu mánáid vuoigatvuodain riikkaidgaskasaš- ja eamiálbmotjulggastusaid vuodul, sámi konvenšuvnnaid ja našunála lágaid vuodul, maid vuoigatvuodain makkár dovdomearkkat gullet inkluderejeaddji, dásseárvosaš, dearvvašmahtti ja oahppandáhtolaš mánáidgárdebirrasii
- máhttu našunála ja sámi mánáidgárddi iešvuodain, historjjás, ovdáneamis, láchkavuodus ja stivrendokumeanttain, ja máhttu mánáidgárddi sajádagas ja rollas servodagas
- máhttu dovdat našunála, riikkaidgaskasaš ja sámi dutkan- ja ovdánahttinbargguid mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddjeprofešuvdnii, vai bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Gálggat:

Kandidáhtta máhtta

- geavahit fágalašvuoda, sámi árbevirolaš máhtuid ja oahppanáddejumiid, relevánta teoriijaid ja dutkanbohtosiid iežas barggus
- ovddidit iežas mánáidgárddioahpaheaddjin šaddama identitehta ja reflekeret iežas ja mánáidgárddi geavadiid go ovdánahtta mánáidgárddioahpaheaddjerolla ja profešuvdnaetihkalaš gažaldagaid
- doaibmat mánáidgárddioahpaheaddjin, láidsteaddjin, ovttasbargoguoibmin, jođiheaddjin ja bagadallin
- plánet, čadahit, árvoštallat ja kritihkalaččat reflekeret mánáidgárddi stoahkan- ja oahppanarena okto ja ovttas earáiguin, mánggagielat ja -kultuvrralaš geahččanvugiin fágaid siste ja rastá, mas sámi árbevirolaš máhttu, dieđalaš máhttu ja vásáhusvuđđosaš máhttu leat vuolggasadjin
- jođihit, lágidit ja árvoštallat mánggabecalat oktiibiddjon mánnájoavkkuid stoahkama, oahppama

ja ovdáneami iešguđetlágan bargovugiiguin ja heivehit mánáidgárddi iešguđetlágan mánáid návccaide ja attáldagaide, beroštumiide ja sosiokultuvrralaš duogážiidda, fátmasteaddji mánáidgárddi birrasii, nu ahte movttiidahtta ja doarju mánáid ovdáneami

- ovdánahttit hutkás proseassaid mánáidgárddis mas čalmmustahtta mánáid hábmennávccaid, ollislaš oahppama ja birgen- ja birgehollandovddu
- geavahit iešguđetlágan formálalaš ja eahpeformálalaš oahppan- ja gulahallanmálliid
- lágidit ja jođihit buriid ja hutkás birrasiid ja dilálašvuodaid, maid olis fievrridit máhtu sámi árbevirolaš oahppanoainnuin ja daid sirdašumiin buolvvas bulvii, ovdamearkan meanut, mitalusat ja bargooassálastimat. Daid bokte sáhtta ovddidit olbmoo, giela, lagaš- ja luonddubirrasa oktiigullelašvuoda ja máná fysalaččat ja estehtalaččat muosáhusaiguin dovddiidusaiguin
- áddet globála gažaldagaid ja bistilis ovdáneami mánáidgárddi geavadiin
- bidjat johtui nuppástuhttin- ja ovdánahttindoaimmaid, sihke ovttaskas mánáid ektui ja mánáidgárddi oppalaš perspektiivvas, ovttasbarggus váhnemiiguin ja bargoustibiiguin, lagašservodagain ja ovttasbargofágaásahusaiguin
- sajustit, gozihat ja ovddidit (sámi) mánáid vuoigatvuodaid
- hálldašit digitála reaidduid geavaheami mánáidgárddis ja fievrridit reflekterejeaddji servodatlaš perspektiivvaid mediaovdáneamis ja dorvvolaš geavaheami digitála arenain persovdnasuodjalusa ja jietnadanfriddjavuoda ektui
- searvvahit mánáidgárdái báikkálaš bargo-, kultuvra- ja servodateallima, árbediehtoguddiid ja eallilan- ja resursaolbmuid
- gádjunveahki, sihkarvuoda ja dáhkádusa
- geavahit njálmmálaš ja čálalaš sámegeilmáhtu ja ámmátgiela, ja oahpahit sámegeilli ja riikkagilli.

Oppalaš gelbbolašvuoha:

Kandidáhtta

- diehtá mánáidgárdeoahpaheaddji profešuvnna ehtalaš gažaldagaid, erenoamážit mat gullet ovddasvástádussii, árvvusatnimii ja fápmoperspektiivvaide
- máhtta plánet, jođihit, čađahit, dokumenteret ja kritihkalaš reflekteret pedagogalaš bargguid mánáidgárddi sisdoalus ja doaimmain, maid vuolggasadjin leat ehtalaš gáibádusat ja njuolggadusat, dutkamii vuodđduduvvan máhttu ja sámi árbevirolaš- ja vásáhusmáhttu maid vuodđun lea árvvusatnin ja gierdavašvuoha
- máhtta bidjat olmmošvuoigatvuodaid, toleránssa álbmogiid gaska ja etihkalaš dihtomielašvuoda mánáidgárddi árvovuoduin guovddáži
- nanne sámi, riikkaidgaskasaš, mánggagielat ja kultuvrralaš ja eamiálbmotáššiid mánáidgárddi

barggus

- atná árvvus sihke iežas, mánáid, mielbargiid, olbmuid ja guovlluid gielaid, kultuvrraid ja árvvuid
- hálddaša sáme giela, muhto maiddá riikkagiela profeshuvnadoaimmas gelbbolaš vugiin
- máhtta gaskkustit guovddáš fágasisdoaluid njálmálaččat ja čálalaččat, ja bastá searvat fágalaš digaštallamiidda oahpu iešguđetlágan fágasurggiin ja juogadit máhtu ja vásáhusaid earáiguin
- máhtta sámi áššiid mánggabealatvuoda ja lea mielde nannemin sámi bajásgeassin- ja oahppoásahusaid ulbmiliid iežas ja birastahti servodagaid ja rájáidrasttildeaddji ja kultuvrraid gaskasaš ovttasbargguiguin
- diehtá rievdan- ja ovdánangelbbolašvuoda, mainna bastá dustet mánáidgárddi boahttevuodas vai ovdánahtta buori geavada ja profeshuvna etihkalaš vuodđudusa
- dovda oahppo- ja bajásgeassinbirrasiid mat barget máná identitehta, gielaid ja kultuvrraid nannemiin (siiddat, sohka buolvvaid deaivvadanbáikkit, searvelanjat, kultur- ja giellaguovddážat) ja máhtta hukset fierpmádagaid sámi ja eará eamiálbmotguovlluiguin
- sajusta, goziha ja ovddida sámi mánáid vuoigatvuodaid.

7. Prográmma huksehus

Sámi mánáidgárde oahpaheaddje oahppu sisdoallu huksejuvvo čieža máhttoviidodahkii (gč. máhttoviidodagaid plánaid) ja čiekŋudeapmái ja bachelorbargui. Juohke oahppojagi lea bargohárjehallan (gč. bargohárjehallama plána), mii čuovvu oassin buot máhttoviidodagaid ja čiekŋudeami.

Čiekŋudeapmi huksejuvvo máhttoviidodagaid ala ja ovddida fágalaš progreshuvna ja lasiha gelbbolašvuoda das, mii lea áigeguovdil mánáidgárdebargui. Sámi allaskuvllas fálojuvvo čiekŋudanovttadat MOA 220 Mánáidgárdepedagogihkka – čiekŋudeapmi árbevirolaš máhtus ja sámi kultuvrras (30 oč), muhto studeanttain lea maiddá vejolašvuolta lohkat 30 oahppočuoggá čiekŋudanovttadaga(id) olgoriikalonohallamis dahje eará oahppoásahusas, dainna eavttuin ahte Sámi allaskuvla dohkkeha dan oassin oahpus.

Bachelorbargu lea profeshuvnii ráhkkanahhti ja galgá välljejuvvo dakkár fáttás mii gullá máhttoviidodagaide dahje čiekŋudeapmái. Bachelorbargu ja dieđateoriija ja metoda vuodđo oahppu dahket oktiibuot 15 oahppočuoggá.

Oahppu huksejuvvo čuovvovaččat:

Oahppo- jahki	Čakča	Čakča - gidđa	Gidđa	Hárje- hallan	Pedago- gihkka
1. oahppojahki	MOA 100 Giella, teaksta ja matematihkka (GTM), 20 oč	MOA 110 Mánáid ovdáneapmi, stoahkan ja oahppan (MSOO), 20 oč	MOA 120 Luondu, dearvvašvuhta ja lihcadeapmi (LDL), 20 oč	35 beaivvi	Oassin juohke ovttradagas
2. oahppojahki	MOA 140 Duodji, juoigan ja hutkiáivuodain (DJH), 20 oč	MOA 130 Servodat, oskkoldat, eallinoaidnu ja etihkka (SOE), 20 oč	MOA 150 Sámeigiella, mánnggagielatvuhta ja giela ealáskahttin (SMG), 20 oč	40 beaivvi	
3. oahppojahki	MOA 220 Mánáidgárdepedagogihk ka – čiekŋudeapmi árbevirolaš máhtus ja sámi kultuvrras, 30 oč Dahje čiekŋudanovttadat olgoriikalonohallamis dahje eará oahppoásahusas	MOA 200 Bachelorbargu, 15 oč MOA 210 Jodiheapmi, ovttasbargu ja ovddidanbargu (JOO), 15 oč		25 beaivvi	

Juohke máhttoviidodat leat profeshuvdnii ráhkkanahhti ja integrere relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didaktihkalaš máhtu mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktičadni fága, mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Pedagogihkas lea sierra ovddasvástádus progreshuvdnii ja profeshuvdnaráhkkanepmái oahpus.

8. Oahppanvuogit

Canvas

Mánáidgárdeoahpaheaddjeoahppu lea profesuvdnoahppu, mas oassálastin ja ovttasbargu leat guovddážiis. Oahppu lágiduvvo geabbilis málle mielde, mii mearkkaša ahte studeanta oahppanaktivitehtat lágiduvvojit sihke nehtas ja deaivvademiin Sámi allaskuvllas. Sámi allaskuvlla virtuála oahpahuslávdí, váldogulahallanbáiki ja diehtajuohkinbáiki lea Canvas, gosa čohkkejuvvojit buot oahpu guoski áššit nugo plánat, lohkanbadjeplánat, logaldallamat, bargobihtát, fágalaš ságastallamat, bagadallan, studeantabargguid geigemat, fágaoahpaheddjiid árvoštallamat ja nu ain. Studeanta galgá beaivválaččat čuovvut Canvasa, ja sus lea alddis ovddasvástádus háhkát dieđuid. Studeanttain galget leat pc, mas lea interneahhta ja heivvolaš teknihkalaš prográmmat.

Studeantawebba

Formálalaš dieđut ja gulahallan Sámi allaskuvllain lea studeantawebba bokte. Čujuhus studeantawebbii lea Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus. Studeantawebbas sáhtá iežas dieđihit oahpahussii ja eksámenii buot oahppoovttadagain, maid čadaha čuovvovaš lohkanbajis. Dán dahká go lea máksán lohkanbadjedivada ja seammás dárkkista ahte buot oahput/oahppoovttadagat leat progresuvdna-/oahpahusplánas.

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddážiis. Lágiduvvon oahpahus lea doarjjan studeantta oahppamii. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalašvuohta ja ahte aktiivvalaččat oassálastet oahppanaktivitehtaide nehtas ja deaivvademiin.

Oahpahus- ja oahppanvuogit leat earret eará logaldallamat, blogga- ja forumčállin, fágalogga- ja eará loggačállin, bargobájit, seminárat, mánáidgárde- ja oahpahuskonfereanssat, joavkobarggut, bagadallamat, oktagaslaš barggut, iehčanassii ja ovttas earáiguin lohkan ja reflekteren ja nu ain. Logaldallamat leat sihke klássalanjas, “online” nehtas ja báddejuvvon ovdagihtii mat biddjojit Canvasii.

Oahpu iešguđet máhttoviidodagaid plánain leat oahppanjoksosat, sisdoallu, geatnegahtton bargogáibádusat, bargohárjehallamat, eksámenat ja lohkanmearri čilgejuvvon. Bargohárjehallamii leat sierra plána ja njuolggadusat, mat gullet oktii máhttoviidodatplánaiguin ja prográmmaplánain.

Iešguđetlágan bargogáibádusat galget leat dohkkehuvvon fágaoahpaheddjiid bealis ovdal go studeanta beassá eksámeniidda. Bargogáibádusaid čadhaheapmi ja organiseren leat čadnon plánaide

mat biddjojit vahkuide. Juohke vahkus lea sierra plána mas ovdanbohtet doaimmat, barggut, lohkašat ja logaldallamat. Vurdojuvvo ahte studeanttat ieža maiddái ovttas cegegejit bargojoavkkuid mat ovttasbarget bargobajiin ja neahta bokte. Guovddáš oahppanjoksosiid ulbmilin lea hástalit ja ovdánahttit studeanttaid fágakritihkalaš reflešuvnnaid. Fágaloggat, bagadallamat ja profeshuvnamáhppa geavahuvvojit reaidun šaddat dihtomielalažžan iežas oahppamis.

Deaivvadeamit allaskuvllas

Prinsihpalaččat leat buot oahppanaktivitehtat geatnegahtton. Neahttaaktivitehtain lea studeanttain friddjavuohta goas daid čadahas. Fysalaš deaivvadeamit mat lágiduvvojit Sámi allaskuvllas leat geatnegahtton ja dain ii sáhte studeanta jávkat muđui go dohkálaš sivaidda geažil. Jávkkan deaivvadeamiin galgá diedihuvvot dahje šiehtaduvvot ovdagihtii, ja jávkanáiggi bargogáibádusaid galgá maŋjel válbmet. Skuvlabirrasis studeanttain lea oahpahusa olis vuoigatvuohta geavahit girjerádjosa, interneahtha, bargolanjaid, oahpahus-, seminára- ja čoaškinlanjaid, luoikkahit teknihkalaš bargoneavvuid ja govva- ja jietnastudioid.

Bagadallamat

Juohke máhttoviidodagas lea okta dahje moadde fágaovddasvástideaddji fágalaš gulahallanolmmožin, láidesteaddjin, movttiideaddjin ja bagadallin studeanttaide fágalaččat ja profeshuvnna ektui. Fágaoahpaheaddjit barget fáttáin, maid jodiha sierra oahppojođiheaddji. Bagadallamat čadahuvvot iešguđet vugiid mielde, sihke ovttaskas studeanttain muhto maiddái joavkkuin ja luohkás, nugo ságastallamiin neahtas dahje deaivvadeamiin allaskuvllas, bagadallan čadahuvvon bargguid oktavuodas ja nu ain. Bagadallamat dábálaččat galget šiehtaduvvot ovddalgihtii, ja studeanta galgá ráhkkanit bagadallamiidda.

Hárjehallamat

Hárjehallamiin juohke studeanttas lea hárjehallanoahpaheaddji, gii bagadallá studeantta hárjehallanáigodagas ja hárjehallanbargguin. Dábálaččat lágiduvvo hárjehallan nu ahte 1-2 studeantta leat ovttas hárjehallanjoavkkus.

Hárjehallan lea 100 beaivi. Hárjehallamat leat geatnegahtton. Unnimusat 75 beaivvi galget čadahuvvot guovtti vuosttaš oahppojagis. Unnimusat 85 beaivvi galget leat čadahuvvon mánáidgárddiin, ja 15 hárjehallanbeaivvi sáhtta leat čadahuvvon mánáidgárddiin dahje eará ásašusain. 5 hárjehallanbeaivvi sáhttet čadahuvvot oahppo- dahje hárjehallanmáttkiin. Konferianssa- dahje oahppomátkeoasálastin sáhtta leat oassi hárjehallanbeivviin.

9. Árvvoštallanvuogit ja profesuovdnamáhppa

Eksámeniid olis studeanta árvvoštallojuvvo máhttoviidodagaid ja oahpu sierra ja oppalaš oahppanjoksosiid ektui iešguđetge vugiid mielde, nugo máhttoviidodaga plánaiguin čilgejuvvojit. Iešguđetgelágan vuogit galget hárbjehit studeantta dokumenteret, čilget, ákkastallat, muitalit ja reflekteret. Árvvoštallanvuogádat mii geavahuvvo lea bustávvaárvosánit A- F, mas A lea buoremus árvosátni, E vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Sáhttet maid geavahuvvot árvosánit Dohkkehuvvon/Ii dohkkehuvvon dahje Ceavzán/Ii ceavzán (omd. bargohárbjehallamiid oktavuodas).

Guovddáš oassi bagadallamis ja árvvoštallanvugiin lea studeantta iežas čállin ja refleksuvdna, maid son vurke sierra profesuovdnamáhppii (gč. profesuovdnamáhppa láidehus). Studeantta bargogáibádusain oassin lea máhppa, mas studeanta deattuha diđolaš oahppama ja ovdáneami. Juohke studeanta galgá alces čohkket profesuovdnamáhppa, mii galgá čuovvut studeantta olles oahppoáigodaga, ja čájehit su fágalaš, persovnnalaš ja profesuvnnalaš ovdáneami. Profesuovdnamáhppa dokumentere studeantta čadahan doaimmaid ja oahppama, ja sáhttá leat guovddáš reaidun čuovvut studeantta oahppoprogrésuvnna ja láddama. Juohke máhttoviidodagas galgá oassi profesuovdnamáhppas leat veahkkín studentii oaidnit profesuvnna oppalašvuodá ja iežas oahppama.

10. Lonohallanstudeantan ja internašunaliseren

Studeanta galgá guokte vuosttaš jagi lohkat Sámi allaskuvllas. Goalmát oahppo jagi sáhttá vuolgat eará oahppoásahussii Norggas dahje olgoriikii. Lea vejolaš vuolgat sihke hárbjehallamiidda ja lohkat čiekŋudanovttadaga(id) eará sajis. Sámi allaskuvla ovttasbargá mánggaid áhahusaiguin. Internašunaliseremis oážžu áigeovdilis dieđuid Sámi allaskuvlla internašunaliserenráđdeaddis.

11. Bargo- ja joatkkaoahppovejolašvuodát

Oahppoprográmma ráhkkanahhtá ja addá spesialiserejuvvon gelbbolašvuodá bargat mánáidgárddis. Oahppu addá vejolašvuodá joatkkaoahpuiguin joatkit, earret eará masteriin. Sámi mánáidgárddeoahpaheaddjeoahppu addá muđui mánggabealat gelbbolašvuodá sámi áššiid ja

servodaga birra, dieđalaš ja fágalaš máhtu.

12. Oahppokvalitehta

Sámi allaskuvla deattuha oahppokvalitehta, ja kvalitehta galgá oppa áigge leat guovddážiis. Studeanttat geat váldet sámi mánáidgárdeoahpaheaddjeoahpu Sámi allaskuvllas galget oažžut buori ja relevánta oahpu ja vuodu doaibmat mánáidgárdeoahpaheaddjin. Sámi allaskuvlla kvalitehtavuogádaga vuodul bargojuvvo systemáhtalaččat kvalitehtain, sihke sámi ja eamiálbmot perspektiivvas ja majoritehtaservodatlaš perspektiivvas.

Oahppokvalitehta sihkarastin ja nannen lea bargiid ja studeanttaid ovddasvástádus. Studeanttat sáhttet vuordit dieđuid oahpposisdoaluid birra ja makkár fágalaš vuordámušat leat studeanttaide, omd. ahte dovdet fágalaš ja ámmátetihkalaš vuordámušaid. Studeantaárvoštallamat galget leat objektiivvalaččat ja rievttalaččat. Studeanttat galget leat ráhkkanan ja oasálastit oahpahussii aktiivvalaččat, ovttasbargat earáiguin, doalahit áigemeiriid ja deavdit eará eavttuid, mat leat oahpus. Buot dát leat oassin oppalaš oahpaheaddji dohkálašvuodaárvoštallamis, man birra logat eambo boahhte kapihttalas.

Kvalitehta nannemii leat čuovvovaš doaibmabijut:

- Progrešuvdnašiehtadus juohke studeanttain ja čuovvoleapmi
- Bagadallan, ovttaskas- ja joavkobagadallamat
- Oahpuid árvoštallamat, studeantaárvoštallamat ja fágareporttat
- Čeahkkimat luohttámušolbmuiguin ja árvoštallančeahkkimat luohkáin

13. Studeanttaid dohkálašvuodaárvoštallan

Oppalaš dohkálašvuodaárvoštallan lea ollislaš árvoštallan das, mo studeantta doaibmá oahpaheaddjin fágalaččat, pedagogalaččat ja olmmošlaččat (persovnnalaččat). Árvoštallamis deattuhuvvojit erenoamážit, leatgo studeanttas vurdojuvvon eavttut doaibmat oahpaheaddjin, mo doaibmá oahppodilis, mo ceavzá eksámeniin ja hárjehallamiin. Dohkálašvuodaárvoštallan vuodđuduvvá universitehtaid ja allaskuvllaid láhkii § 4-10 ja máhttodepartemeantta mearridan dohkálašvuodanjuolggadusaid. Dohkálašvuodaárvoštallan čuovvu juohke studeantta oppa oahppoáiggi, ja galgá sihkarastit ahte studeanta lea árvoštallojuvvon ja dohkkehuvvon oahpaheaddjeámmáhii.